

Thư viện điện tử: Chừng nào trở thành bạn đồng hành của SV?

Ngân sách eo hẹp, đội ngũ kỹ thuật viên thiếu là cản ngại lớn nhất của các trường ĐH trong việc lập thư viện điện tử

Được đánh giá là thư viện luôn đi đầu trong đổi mới công tác thư viện, tuy nhiên bà Dương Thủy Hương, Phó Giám đốc Thư viện ĐH Khoa học Tự nhiên TPHCM, cũng đã thừa nhận: Việc phát triển thư viện điện tử (TVĐT) ở trường chỉ mới mang tính chất khởi đầu của một TVĐT đích thực.

Tài liệu điện tử còn nghèo

TVĐT của Trường ĐH Khoa học Tự nhiên TPHCM cung cấp những thông tin, tài liệu theo lãnh vực khoa học cơ bản của 7 khoa tại trường. Nhiều sinh viên (SV) phản ánh một số lĩnh vực, tài liệu trên mạng của thư viện còn nghèo nàn, đôi khi còn phải kết nối với một thư viện nơi khác mới có tài liệu cần tìm. Điều này cũng phù hợp với nhận định của bà Hương: "Hiện nay kho tư liệu của TVĐT của trường vẫn còn thiếu rất nhiều".

Anh Hoàng Ngọc Tuấn, cán bộ thư viện ĐH DL Kỹ thuật Công nghệ, cho biết: Thư viện của trường có 45 máy vi tính cho SV truy cập Internet miễn phí. Thư viện đã đưa lên mạng 1.000-1.500 đầu sách để độc giả có thể đọc trực tuyến và đã có 800 đĩa CD-Rom thuộc nhiều lĩnh vực: tin học, điện tử, xây dựng... Nơi đây cũng ứng dụng công nghệ thông tin trong công tác quản lý như mượn, trả sách, tìm thư mục... Nhiều cán bộ thư viện ĐH đánh giá thư viện trường này tương đối có sự đầu tư mạnh cho việc phát triển TVĐT. Trong 6 tháng qua đã có 10.000 lượt truy cập vào thư viện. Tuy vậy, anh Tuấn cũng thẳng thắn nhận xét: "Với số đầu sách điện tử như vậy cũng chưa thể gọi là TVĐT đúng nghĩa, mà chỉ là phát triển theo hướng TVĐT".

Ngân sách thiếu

Theo bà Hương, sở dĩ kho tư liệu điện tử còn thiếu là do ngân sách đầu tư về tài liệu điện tử còn quá thấp. Mỗi năm, kinh phí dành cho phát triển thư viện nói chung từ 300 - 500 triệu đồng. Trong khi đó, số tiền bỏ ra cho việc bổ sung tài liệu của một nhóm chủ đề đã mất 20.000 USD/năm. Do vậy, những thông tin trên mạng thường mua dưới dạng tóm tắt. Nếu SV, các nhà khoa học có nhu cầu tham khảo thì thư viện sẽ cần nhắc xem xét đặt mua qua mạng toàn văn tài liệu đó.

Với kinh phí mua sách hàng năm

Sinh viên ĐHDL Kỹ thuật Công nghệ đang truy cập Internet

Ảnh: D.HÀNG

chỉ khoảng 150 triệu đồng, thư viện Trường ĐH DL Kỹ thuật Công nghệ đã cố gắng tải những tài liệu trên mạng miễn phí về làm giàu cho kho tư liệu điện tử của mình, có 70 - 80% tư liệu điện tử hiện nay là làm theo cách này, chủ yếu là tài liệu tiếng Anh. Đồng thời lúng lúng thêm bên ngoài để mua dưới dạng đĩa.

Bà Văn Thị Bông, Trưởng Ban Thư viện - Xuất bản ĐH Bách khoa TPHCM, cho biết: Do kinh phí xây dựng TVĐT rất cao (chủ yếu là phần đầu tư cơ sở dữ liệu) nên hiện nay, trường chỉ đang trong bước đầu xây dựng, nghiên cứu chuyển tải tài liệu in sang tài liệu điện tử. Thư viện đang đề nghị nhà trường hỗ trợ bước đầu 200 triệu đồng.

Nhân lực cũng thiếu

Một cản ngại khác không kém

phần quan trọng là cán bộ TVĐT hiện còn quá ít. Trường ĐH Khoa học Tự nhiên TPHCM hiện chỉ có hai cán bộ quản lý TVĐT. Hai cán bộ này được đào tạo quản lý thư viện bình thường sau đó tự học công nghệ thông tin, quản lý mạng, kỹ thuật Internet... Ở nhiều trường ĐH khác thì do cán bộ thư viện kiêm nhiệm công tác xây dựng cũng như quản lý TVĐT. Theo bà Hương, muốn phát triển TVĐT thì phải chuẩn bị đội ngũ, vì đào tạo thư viện hiện nay là theo dạng truyền thống. Vì lý do này mà Trường ĐH Bách khoa TPHCM đã cử bốn cán bộ đi học về TVĐT.

Ngoài ra, còn một cản ngại khác là ngoại ngữ của nhiều SV còn yếu chưa thể đọc bằng tiếng Anh khi lên mạng. Thống kê của Thư viện Trường ĐH DL Kỹ thuật Công nghệ

cho thấy chỉ có khoảng 60% SV đọc hiểu được các tài liệu tiếng Anh, tại Thư viện ĐH Công nghệ Dân lập Tôn Đức Thắng có 30% SV vào Internet để chat, mail... Điều này cũng làm giảm một phần công dụng của TVĐT.

NHÓM PV GIÁO DỤC

3 dự án thư viện điện tử

• **ĐH Quốc gia TPHCM:** Trong đề án xây dựng cơ bản khu Linh Trung, Thủ Đức có hạng mục TVĐT với kinh phí xây dựng cơ bản gần 20 tỉ đồng, gồm 6 tầng, diện tích sử dụng 9.000 m². Phần trang thiết bị bên trong dự kiến đầu tư 750.000 USD, đưa vào sử dụng đầu năm 2004.

• **ĐH Khoa học Tự nhiên TPHCM:** Đang xây dựng tòa nhà mới trong khuôn viên trường, sẽ dành ra 2 tầng để làm TVĐT với tổng diện tích 1.600 m². Dự kiến đi vào hoạt động vào tháng 9-2003.

• **ĐH Nông Lâm TPHCM:** Đang tiến hành xây dựng hạng mục TVĐT với diện tích sử dụng 5.640 m² được trang bị hiện đại, đưa vào sử dụng đầu năm 2004.

Thư viện điện tử ĐH An Giang hỗ trợ học qua mạng

Với 65 máy tính tại TVĐT của trường, SV chỉ việc gõ vào địa chỉ trang web thư viện là sẽ tìm được ngay giáo trình lược yếu của giảng viên, có thể đọc tại chỗ, chép ra đĩa mềm hoặc in ra giấy. Trường khuyến khích SV lên mạng học theo dạng này, SV được ưu tiên miễn phí khi vào mạng với thời gian 1 giờ 30 phút/lần. TVĐT có đủ tài liệu trong các lĩnh vực: tài chính kế toán, phát triển nông thôn, tiếng Anh, quản trị kinh doanh, công nghệ thông tin... Thư viện có tới 12.000 đầu sách và 150.000 bản in tài liệu, sách báo, tạp chí, được quản lý dưới dạng kho mở và hệ thống máy vi tính.